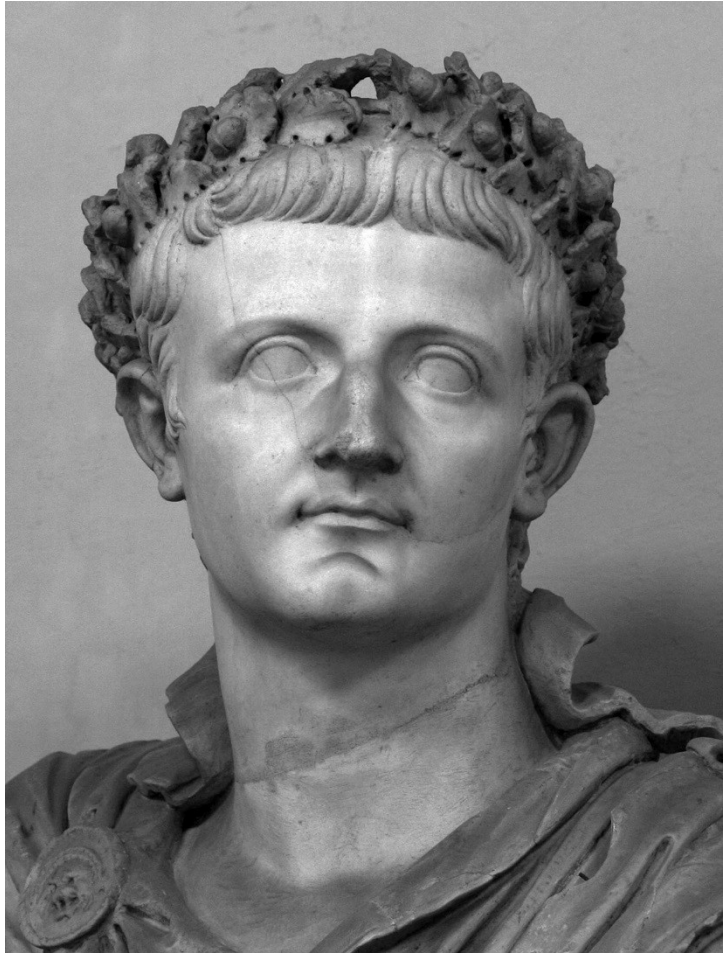

Iulsko-claudijská dynastie

Tiberius

Původ

- Syn Livie Drusilly, 3. Octavianovy manželky z 1. manželství
- Adoptovaný syn Octaviana
- Bratr Drusa Staršího

Cesta k vládě

- Octavianovi 2 synovci
- Úspěchy v Germanii a v provinciích
- R. 12 n. l. spoluvládce

Samostatná vláda

- 14-37
- Vzpouora legií na Rýně
- Germanikova role
- Tažení z let 14-16 (protofranské kmeny, Chattové. Cheruskové)
- Plavba podél pobřeží
- Thusnelda
- Germanikovy triumfy
- Spojenci: Batavové, Ubiové, Sugambrové
- Smrt v Sýrii

Vnitřní politika

- Volby přeneseny na senát
- Jmenování konsulů
- Vliv Seiana a praetoriánů
- Politika vůči provinciím
- CLM, politické procesy
- Cremutius Cordus, Scaurus
- (T. Labienus, spálení knih už za Octaviana)
- Od r. 26 Capri, reskripty
- Smrt udušením
- Zůstaly přebytky ve státní pokladně

Hodnocení

- Tacitus
- Velleius Paterculus, Suetonius
- Machar
- Moderní věda

Caligula

- 37-41
- Počáteční naděje
- Vrátil sněmům volby úředníků
- Snížil daně
- Dovolil návrat řady vyhnanců
- Povolil šířit dříve zakázaná díla
- Výstavba vodovodu
- Rozchod se senátem
- Touha po přepychu
- Božské pocty
- Incitatus

Zahraniční politika

- Problémy s parthskou říší a s britanskými kmeny
- Slavil triumf nad Britannií, ale skutečně tu nebojoval

Claudius

- 41-54
- Změna vztahů k senátu
- Libertini
- Změna vztahu k provinciálům
- Počátky císařských oficií
- Stavby: dokončení Caligulova vodovodu, odvodnění Fucinského jezera, podpora pošty
- Zvláštní zákony

Zahraníčí

- Získání Britannie, Mauretanie, Thrákie

Kulturní činnost a náboženství

- Etruskové, Karthago, doba Augustova
- Zpráva o nepokojích židů

Nástupnictví

- Ženy jeho doby (Messalina, Agrippina)
- Místo Britannica Nero

Nero

- 54-68
- Z rodu Domitiů Ahenobarbů
- Seneca, Petronius, Afranius Burrus
- R. 62 – Burrova smrt
- Vtělení Hercula a Apollona
- Štědré dary lidu (každému 400 sesterciů, štědré dary i vojsku)
- Výstavba „Domus aurea“
- Vraždy (Britannicus, Agrippina)
- Požár Říma

Odsud Vládl skutečně od počátku?

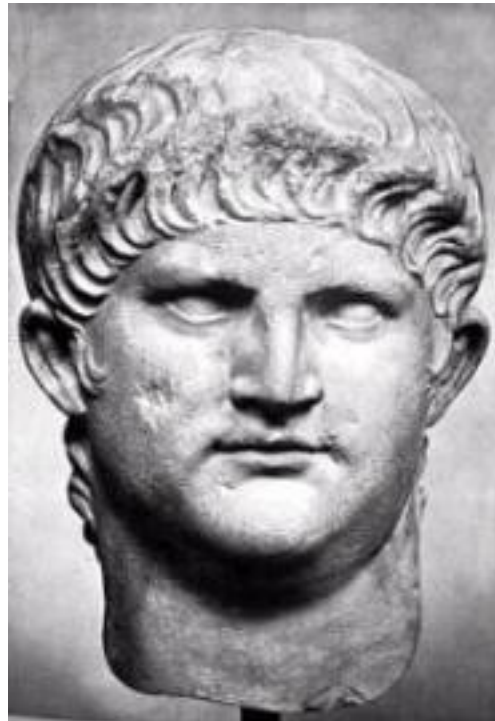
- Na začátku vlády, když oslovil senát – jen funkci nejvyššího velitele vojska
- Traianus – nejlepších 5 let v historii císařství
- Nerad podepisoval rozsudky smrti
- Nechal za sebe vládnout Agrippinu
- Asi šlo o vládu Burra, Seneky

Zahraniční politika

- Icenové, Boudicce v Britanii
- Pontos vyčištěn od pirátů
- Arménie pod římským vlivem
- Mír s Parthy (trval 50 let)

Hospodářská politika

- Volný obchod v celé říši
- Snížení daní
- Velmi nákladné hostiny a hry
- Vyprázdňení státní pokladny
- Císař sahá na votivní dary z chrámů

Náboženské poměry

- Podle Suetonia Nero pohrdal náboženstvím
- Sám se však prohlašoval za božstvo.
Agrippinina smrt – návrh postavit božskému Neronovi chrám
- Božské pocty od arménského krále Tiridata
- Neronův kolos

Výstavba Říma

- R. 64 vypukl v Cirku Maximu požár
- Po požáru: nové ulice široké a přímé, rezervy vody, kamenné domy až po 1. podlaží, hlavní ulice obsloupeny
- Domus aurea

Nero a křesťané

- Tacitova zpráva
- Obvinění z kriminálního činu
- Tresty smrti
- Svědectví o přítomnosti křesťanů v Římě

Opozice proti císaři

- Vypovězení Seneky ze dvora (62)
- Noví rádci – hlavním z nich praefectus Urbi Tigellinus
- Pisonovo spiknutí (65)
- Po odhalení: Seneca, Petronius, další stoikové jako Thrasea Paetus, Musonius Rufus aj.

Nové povstání

- Zpráva o vzpouře v Judey – Neronův návrat z Řecka
- Iulius Vindex-nezávislost Gallie
- Spojuje se s Galbou
- Senát povolal Galbu císařem
- Hostis publicus
- Neronova sebevražda

Kultura

- Císař se pokoušel o básnění, malování, hudbu, rytecké umění
- Nutil senátory vystupovat jako herce, závodníky, gladiátory apod.
- Seneca, Petronius

Hellénofil

- 66 vystupuje na olympijských hrách
- Osvobozuje řecká města od placení daní do Říma

GERMANIA MAGNA

SARMATIA

ITALIA

ROMA

CORSICA
ET
SARDINIA

Aleria

Caralis

SICILIA

Panormus

Utica

Carthago

Syracusae

Cirta

AFRICA PRO...

Mare Internum

Pontus Euxinus

MACEDONIA

ACHAIA

EPIRUS

Corinth

Athenae

Ephesus

Miletus

ASIA

LYCIA ET
PAMPHYLIA

CYPRUS

BITHYNIA ET PONTUS

Ancyra

Nicaea

THRACIA

Byzantium

Philippopolis

MOESIA SUPERIOR

Naissus

Sarmizegetusa

MOESIA INFERIOR

Tomis

Durostorum

DACIA

Apullum

Napoca

Vindobona

Lauriacum

Vindellicorum

Augusta

Treverorum

Augusta

Lutetia

RAETIA

NORICUM

Vindobona

Vindellicorum

Augusta

Treverorum

Augusta

GERMANIA SUPERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

GERMANIA INFERIOR

Řím a křesťané

- Vývoj v židovském prostředí od 2. stol. Př. n. l.
- Otázka historičnosti Ježíše
- Evangelia, Tacitus, Talmud, Josephus Flavius -- Agapios, Šlomo Pines
- Pavel
- Rozlišení křesťanství od sekt judaismu
- Křesťanství v Římě
- Důvody nedůvěry, později pronásledování vládou

Rok 4 císařů

- 68-69

Galba – vracet 9/10 z výnosů a rent, které občanům daroval Nero

M. Otto – podpořen praetoriány

Vojska v Germanii a Egyptě: Aula Vitellia a T. Flavia Vespasiana

Židovská válka

- Judea administrativní součást Sýrie; procuratores
- Za Tiberia v Judeji klid
- Caligula – do chrámu své portréty
- Claudius – učinil vládcem prakticky celé Palaestiny Héroda Agrippu
- Ten ale brzy zemřel – opět prokurátoři; mezi nimi ti, kteří v provincii špatně hospodařili, ba i plenili
- Zélóti a sicariové

- Procurator Florus sáhl na poklad chrámu
- Rozštěpení židovské komunity
- 68 počátek války
- Nero pověřuje Vespasiana
- 70 – Titus dobývá Jeruzalém, zničení chrámu
- Odpor trval místy až do r. 73

Důsledky

- Zabavení majetku účastníků
- Zrušení úřadu velekněze a rady
- Velké vylidnění Judeje
- diaspora
- Zajatci a Josephus Flavius

Vespasianus

- Z plebejského rodu
- Reorganizace armády, snížení vlivu praetoriánů
- Tisícovce předních rodin z Itálie a západních provincií udělil patricijský nebo jezdecký status, doplnil jimi senát

Hospodářská politika

- Zvýšil daně provinciálů
- Zavedl je znova v Řecku
- Dal do nájmu státní půdu, kterou předtím opět shromáždil
- Prodával císařské paláce a statky
- Snad i úřady
- Daně z různých činností
- „Pecunia non olet“

Kultura

- Opravy zničených chrámů
- Počátek výstavby Colossea
- Péče o vzdělanost (Quintilianus)

Titus

- Krátká vláda(do r. 81)
- Dokončení Colossea
- Velká štědrost (pokud nikoho neobdaroval, „ztratil den“.)

Vesuv

- Srpen 79
- Popis u Plinia Ml.
- Pompeje, Stabie, Herculaneum
- Ve stejném roce opět velký požár Říma a poté jedna z nejničivějších morových epidemií

Domitianus

- 81-96
- Prameny: Tacitus, Plinius Ml., Statius, Martialis

Vnitřní politika

- Doživotní censor
- Věnuje péči iuliovským zákonům, chránícím manželství
- Proti prostituci dětí, nepřírozenému sexu
- Proti udavačům

Výstavba

- Otevření Colossea
- Lázně
- stadion
- Domus Flavia
- Nové chrámy (např. chrám Isidy a Sarapida)
- Opravy zničených staveb

Kultura

- Zavedení kapitolských her
- Výstavba hudební síně na Martově poli
- Podpora veřejných knihoven
- Opisy rukopisů z Alexandrijské knihovny

Zahraníčí

- Výprava proti Dákům, kteří překročili hranice (86)
- S Decebalem mír
- Decumates agri

Uzurpace

- V téže době uzurpace správce Germ. Sup. Saturnina

Změna politiky

- Senát ztrácí veškerou moc
- Dominus et deus noster
- Orientální dvorský ceremoniál
- Vyhnání filozofů z Itálie
- Pronásledování křesťanů
- Delatores
- Politické procesy

Konec dynastie Flaviovců

- Zavraždění Domitiana 96
- Senát volí Nervu
- Ruší centurijní sněm
- Zavádí princip adopce dospělého a schopného nástupce

Adoptivní císaři

- Traianus
- V době jmenování velel vojsku na Rýně, nacházel se v Kolíně
- 42 let
- Pliniův panegyrik
- Plinius a Dión Chryóstomos: *dominatio* a *principatus*
- *Imperator omnibus elegi debet ex omnibus*

Nerva

- 96-98
- Zvolen senátem
- Dovolil návrat vyhnanců
- Péče o chudé, zřízení alimentálních fondů
- Snížení některých daní
- Osvobození židů od daní, které na ně uvalil Vespasianus
- Zrušení setninového sněmu

Adoptivní císaři

- Traianus

Vnitřní politika

- Dobré vztahy se senátem
- Skromný život
- Nezvyšuje daně, a přitom provádí řadu velkých veřejných staveb
- Ve správě dává přednost šlechtě
- Kontroluje hospodaření měst

- Snaha podpořit růst populace (měsíčně 16 sesterciů za výchovu chlapce, 12 za dívku)
- Příděly obilí i na děti
- Napodobují soukromníci (Plinius ročně 30 tis. sest.)

Upevňování principátu

- Budování císařských kanceláří
- Ab epistulis
- A studiis
- A rationibus
- A libellis
- A dispositionibus

Zemědělská politika

- Povinnost senátorů vložit třetinu kapitálu do italských pozemků (růst latifundií)
- Podpora drobných zemědělců (státní půjčky na nízký úrok)

Zahraniční politika

- Tažení do Dácie
- Dobyť Sarmizegetusy
- Ustavení Decebala vládcem vazalského státu
- Decebalovo povstání
- Dácie římskou provincií
- Zlaté doly
- Cesty do Černomoří
- Obrovská kořist (milion lb. Stříbra a půl milionu lb. Zlata)

Tažení proti Parthům

- Počátek r. 113
- Dobil Ktésifon, sesadil Osrhoa
- Provincie Asýrie a Mesopotamie

- Ten vytvořil nové vojsko, dobyl střední Mezopotámii.
- Řada povstání v různých provinciích

Odsud Nabatejský stát

- V Dnešním Jordánsku
- Dobývá r. 106
- Provincia Arabia Petraea
- Místo Petry nové hl. m. Bostra

Limes Romanus

- Traianovy valy na dolním Dunaji
- Na rýnském limitu nové tábory

Stavební aktivity

- Velké rozšíření přístavu v Ostii (vystavěl Claudius)
- Forum Traiani (knihovna, basilika, vítězný oblouk, sloup)
- Nový akvadukt
- Dostavba Domitianových lázní
- Akvadukt v Ravenně
- Amfiteátr ve Veroně
- Také výstavba nových měst (coloniae Ulpiae)

Traianova smrt

- Onemocněl během tažení na východě
- Zemřel r. 117 v Selinúntu.

Hadrianus (P. Aelius)

- Pocházel také z Hispánie
- Hl. pramen Dio Cassius
- Spíše administrátor než vojevůdce
- Milovník řecké kultury

Zahraniční politika

- Stažení vojsk z Arménie, Asýrie a Mesopotamie

Vnitřní politika

- Slib, že nedá popravit žádného senátora
- Spálení seznamů daňových nedoplatků
- Byl štědrý, podporoval vdovy a sirotky
- Podpora učenců a umělců
- Velký rozvoj právní vědy
- Vybudování Athaenea, které mělo být obdobou Múseionu (státní profesori)

- Úředníky si vybíral ze senátorského a jezdeckého stavu
- Pokračoval ve výstavbě císařských kanceláří
- Zavádí funkci advocatus fisci

Zemědělská politika

- Pokračuje pronájem půdy kolónům
- Již krize kolonátu
- Pustá půda
- Podpora emfyteuse – nájemci pusté půdy byli na čas osvobozeni od dávek (např. sady – dokud stromy nerodily)

Právo a zákonodárství

- Salvius Iulianus, Edictum perpetuum Hadriani
- Už jen edikty a reskripty
- Hadrianovy zákony chránily slabé přes silnými /malé rolníky proti velkostatkářům, zákazníky proti obchodníkům, pachtýře proti pronajímatelům apod./

Pokrok v integraci říše

- Municipální městská samospráva
- Duoviri iure dicundo
- Aediles
- Susceptores
- exactores

- Císař chce procestovat celou říši
- Zakládá nová města (Coloniae Aeliae)
- R. 121 zahájil svou cestu v Gallii a Germanii
- Pak do Britannie – Hadrianův val (nálezy dopisů vojáků a jejich rodin)
- Hispánie, Malá Asie, Řecko, Karthago
- R. 128 navštívil podruhé Athény (archón, eleusínská mystérie, kodifikace řeckých zákonů, výstavba města – knihovna, nové chrámy)

- V Antiochei vystavěl také vodovod, chrám, divadlo a lázně
- V Alexandrii obohatil Museion
- Jeruzalém byl hodně poničen, chtěl jej obnovit jako římskou kolonii

- Výstavba v Římě:
- Pantheon (kupole)
- Chrám Venuše a Romy
- Villa v Tiburu (Tivoli)

Zahraniční politika

- Válka proti Maurům
- Snaha o integraci v Palaestině (nové povstání)

Židovská válka

- 130 – uvedeno ve známost, že císař chce založit kolonii Aelia Capitolina, v Jeruzalémě vystavět Jovův chrám
- Židé proti: zakázal obřízku, veřejné vyučování Zákona
- 132 – Bar Kochba, považovaný za mesiáše
- Rabi Akiba

Římská odvěta

- Zákaz slavení soboty a dalších židovských svátků, jakýchkoli obřadů
- Vyšší daň z hlavy
- Judea zpustošena
- V Jeruzalémě chrám Jova a Venuše, vystavěna palaestra, divadla a lázně
- Zákaz zasedání židovské rady, která se scházela v Jabne

Nástupnictví

- Adoptoval T. Aurelia Antonina
- Zemřel 138
- Báseň: Animula vagula, blandula/hospes comesque corporis/Quae nunc abibis in loca/pallidula, rigida, nudula/nec ut soles dabis iocos.

Antoninus Pius

- Vnitřní politika:
- Zbožný
- Zmírnil opatření proti židům
- Spojil svůj osobní majetek se státní pokladnou
- Na konci jeho vlády ve státní pokladně skoro 3 miliardy sestertiů.

Zákonodárství

- Stejně tresty za cizoložství pro ženy i muže
- Ochrana otroků před krutými pány
- Učitelům a filozofům udělil privilegia, jaká měla senátorská šlechta

Zahraniční politika

- Poslední král dosazený Kvádům
- Potlačení povstání v Dácii, Achaji a Egyptě

Marcus Aurelius

- Gibbonův výrok: pokud by někde měl ve světových dějinách označit dobu, kdy byla lidská společnost v největším rozkvětu a nejšťastnější, bylo by to v době od Domitianovy smrti do nástupu Commoda.
- Marcus nar. 121, pocházel z rodu Anniů.
- Získal vynikající vzdělání (např. Fronto)
- Ztotožnění platónského ideálu

Objektivní vývoj

- Krize zemědělství
- K římské hranici dospělo stěhování Germánů
- Potíže také na východě

Rozdělení vlády

- Polobratr L Verus na východě

Vnitřní politika

- Zvýšil počet osob oprávněných dostávat přiděly obilí
- Částečná reforma soudnictví
- Zákony na ochranu nezletilých před poručníky
- Dlužníků
- Provinciálů
- Dovolil opět zakládat spolky
- Nadaci na pomoc ženám
- Omezení výdajů na gladiátorské hry v municipiích
- Zvýšení vlivu PPO

Politika vůči křesťanům

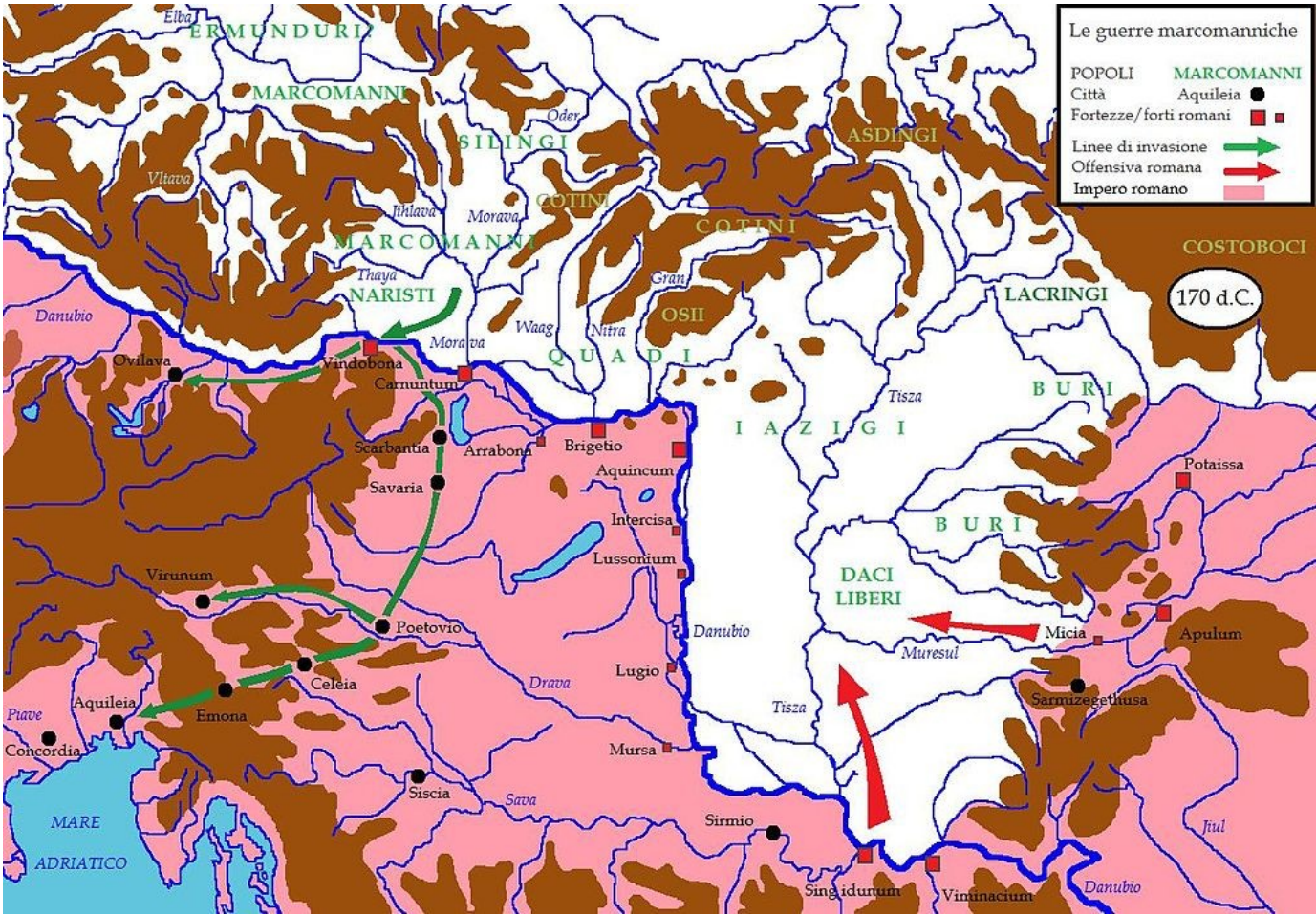
- Pronásledování v M. Asii
- Lyonské pronásledování

Parthové

- 162 Vologasés III.
- L. Verus se o válku nestaral
- Avidius Cassius
- Mor – ze Sýrie se dostal až do Gallie
- Galenos: stejný jako za Perikla

Markomanské války

- 165/6 Langobardi a „Obiové“
- Kromě nich, Markomanů a Kvádů, také Hermunduři, Vandalové, Jazygové
- Vpády barbarů do Dácie, Pannonie, Raetie, Norika a severní Itálie

Markova opatření

- Armáda ztenčená morem a boji doplněna otroky, gladiátory, barbarskými žoldnéři
- Opevňování pohraničních měst, uzavření alpských průsmyků
- Prodej císařského majetku
- Vytlačení barbarů zpět za Dunaj a Rýn

- R. 169 nové vpády do Gallie a Dácie.
- Kostobokové do Řecka, vyplnili eleusínský chrám
- Maurové vpadli do Hispánie
- Usídlení barbarů v Dácii
- Legie překročily Dunaj, boje hluboko v barbarském území
- Mušov, Trenčín (Laugaritio), pochodové tábory

- Hovory k sobě
- Uzurpace Avidia Cassia
- Uzavření dočasného míru

- 178 třetí fáze válek
- Spolucísařem Commodus
- Markovy plány na zřízení nových provincií
- Smrt ve Vindoboně (180)
- Ukončení markomanských válek: Commodův mír (tribut v obilí, mužstvo do armády, propuštění římských zajatců)
- Hodnocení tohoto kroku

- Sloup M. Aurelia

Commodova vláda

- Porušení principu adopce
- Velká štědrost vůči lidu
- Účast na závodech vozatajů a gladiátorských zápasech
- Zprávy o různých císařových neřestech
- Spiknutí jeho tety Lucilly
- Nová éra delatores
- Politické procesy
- Commodus svěřuje vládu různým PPO
- Otráven (192)

Severovci (193-305)

- Doba občanských válek
- Podíl vojska na volbě panovníka
- Septimius Severus z Afriky (193-211)
- Reforma provincií
- Opatření ve prospěch armády
- Legie i v Itálii
- Možnost společenského vzestupu při vojenské kariéře

- Frumentarii, stationarii nebo colletiones
- Další pokrok integrace, i barbarizace vojska

- M. Antoninus Caracalla (211-217)
- Uzurpace
- Zvýšení daně z dědictví
- Caracallův edikt

- Skupiny obyvatel:
- Cives
- z nich vydělení:
- Barbari
- Gentiles
- Laeti
- Foederati
- Nejasná je kategorie: inquilini

- Občané:
- Honestiores a humiliores
- Rozdíly:
- trestní právo
- munera

Vztahy k Emese

- Septimiova manželka Iulia Domna – dcera Elagabalova kněze.
- Illáhu Džabal ?
- Velký podíl na vládě, stála v čele kanceláří a libellis a ab epistulis

V Egyptě srovnávání s Oidípem a Iokastou

- Tažení proti oslabeným Parthům, podobně jako jeho otec, který bojoval též s Góty a se Skoty v Kaledonii
- Na tomto tažení zavražděn r. 217

- Císařem PPO Macrinus
- Iulia Domna do vyhnanství
- Nárok na vládu vnuk její sestry Elagabal
- Iulia Moesa a Iulia Soemias vedly syrské legie proti Macrinovi

Vláda žen?

- Vládne Moesa
- Soemias se měla na přání syna účastnit jednání senátu
- Přijala jen předsednictví senacula (etiketa, oděvy a šperky žen)

Nový kult

- Elagabal přiváží do Říma meteorit z Emesy
- Přízeň lidu si kupuje nákladnými hostinami a dary (mezi hráškem zlato, mezi čočkou onyxy, rozdával stříbrné stolní nádobí)
- Zavražděn praetoriány

Alexander Severus

- Vzdělaný a skromný
- Dobré vztahy k senátu
- Nábožensky zcela tolerantní (v jeho svatyni i Abraham, Kristus, Apollónios z Tyany)
- Ženy na dvoře přály křesťanům
- Pokračoval rozvoj práva (Ulpianus, významné místo ve vládě)

Vnitřní politika

- Omezování vlivu armády
- Úsporná opatření: snížení počtu úředníků, prodej císařských šperků
- Podpora řemeslnických kolégií
- Bezúročné nebo nízko úrokované státní půjčky na nákup půdy pro nemajetné
- Snížení běžných daní, ale vysoké daně na velký majetek

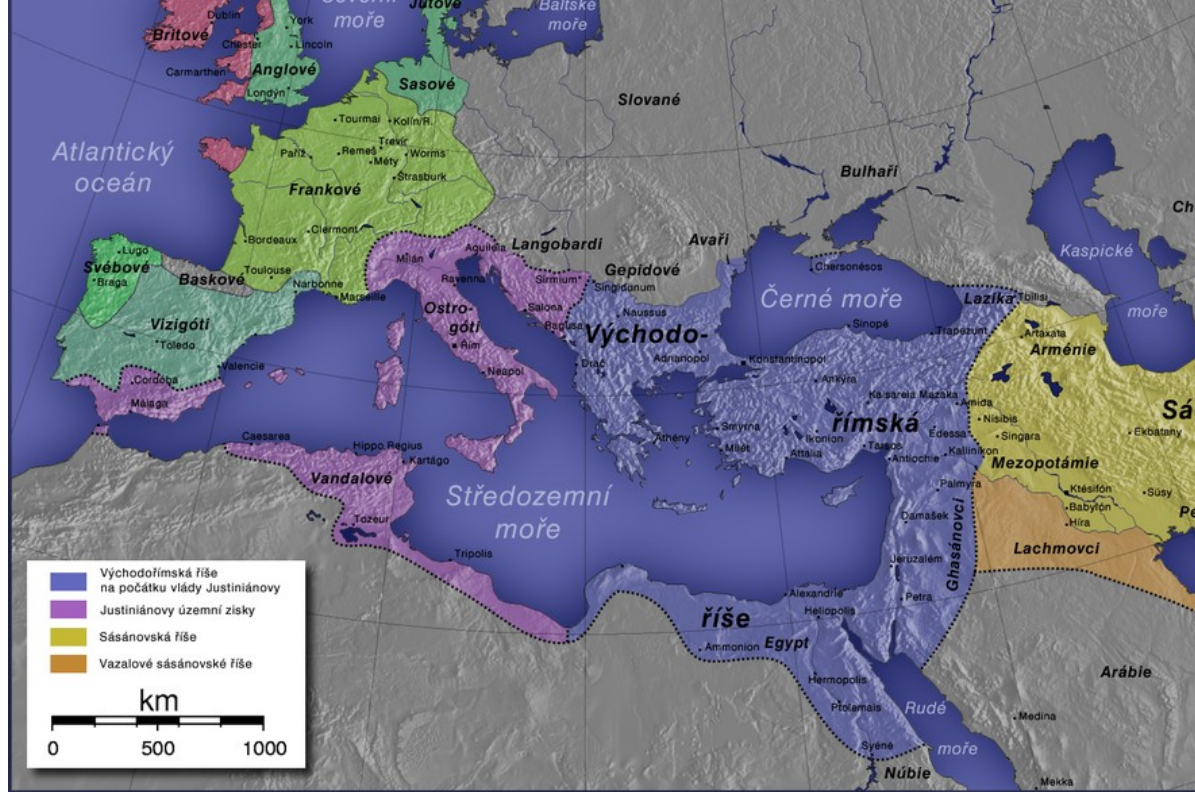
Stavební činnost

- Nová veřejná knihovna a akvadukt
- Oprava Colossea a caracallových lázní
- Stavby v provinciích

Zahraniční politika

- Vznik novoperské říše 222.
- 230 Ardašír nároky na Sýrii
- Na mincích císař zobrazován jako vítěz
- Vpády Alamanů do Gallie (tribut)

- V **novoperské** říši, která vznikla ve 3. stol. po Kr., přetrvávaly na jedné straně starší tradice, na druhé se projevoval silný vliv Zaratchuštrova náboženství.
- Silná helénizace parthské říše poněkud narušila typické mezopotámské tradice, ale sasánovská Persie se k nim zase vrátila. Dárce království byl nejvyšší dobrý bůh zoroastrovského panteonu, Ahura-mazda. Titul král králů (v jazyce pahlaví Shahan-shah) přešel ovšem k Sasánovcům od Parhů.

-

- Sasánovští králové byli nejvyššími reprezentanty Ahura Mazdy na zemi. Ten jim uděloval královskou vznešenost, ale věřilo se také, že král pochází z linie bohů. Království bylo chápáno jako darované bohem a posvátné, král je v novoperské říši nedotknutelný, ale nikdy tu není chápán jako vtělení boha. Sakrální království, jehož původ je božský, se na zemi manifestuje v osobě dobrého a spravedlivého krále. Ten vystupuje jako všemocný a vše chránící reprezentant Ahura-Mazdy.

- Ammianus Marcellinus, který Persii osobně poznal, zachycuje také diplomatickou korespondenci mezi Saporem a císařem Constantiem II. „Já, císař (?) Sapor, král králů, partner hvězd, bratr slunce a měsíce, mému bratru Constantiovi“.
- „Já, Constantius, vítěz na zemi i na moři, semper augustus, mému bratru, králi a imperátoru Saporovi“.
- Byzantský historik Menander Protektor zachytil tituly krále Chusrava: Chusrav, král králů, pán těch, kdo mají moc, vladař národů, kníže míru, ochránce lidstva, dobrý a věčný člověk mezi bohy, nejmocnější bůh mezi lidmi, nejvznešenější, vítězný, nastolený sluncem a druh hvězd.

Hodnocení

- Nový M. Aurelius
- Neoblíben u vojska a nejvyšších kruhů (afričtí Gordianové)
- 235 vzpoura vojska
- Gordianova syna přemohl Maximinus Thrax